

IX KRAJOWY ZJAZD DELEGATÓW POLSKIEGO ZWIĄZKU DZIAŁKOWCÓW Warszawa, 16 - 17 grudnia 2011 r.

STANOWISKO

IX Krajowego Zjazdu Delegatów PZD

z dnia 17 grudnia 2011 r.

*w sprawie znaczenia Rodzinnych Ogrodów Działkowych
dla polskiego społeczeństwa i miast*

Rodzinne Ogrody Działkowe stanowią filar funkcjonowania społeczeństwa i rodziny w obszarach zurbanizowanych. Dzięki ruchowi działkowemu milion polskich rodzin ma dostęp do zdrowego i aktywnego wypoczynku. Dla znacznej części z pośród tych rodzin działka jest jedyną alternatywą dla pasywnego wypoczynku przed telewizorem. Ogrody służą prowadzeniu szerokiej działalności na rzecz wspólnoty lokalnej. Jednocześnie działki cementują relacje między i wewnątrz pokoleniowe, wspierając w ten sposób rodzinę. Aktywny wypoczynek na działkach służy zdrowiu, także przez plon jaki przynosi – zdrowe, naturalne warzywa i owoce.

Ruch działkowy tworząc Rodzinne ogrody działkowe na terenach należących do miast nie tylko został obdarowany, ale również **wyświadczył wielką przysługę miastom i ich mieszkańcom**. Ogrody Działkowe zakładane były w na nieużytkach, często terenach biologicznie zdewastowanych. W okresie powojennym działkowcy często zaczynali tworzenie ogrodu od ekshumacji i rozminowania terenu, oddając w zamian miastu piękny, kwitnący zielony obszar. Każdy Ogród wielokrotnie poprawił stan terenu na którym się znajduje.

Ogrody poprawiają jakość życia mieszkańców. Miasta polskie duszą się. Stopniowo kolejne skrawki zieleni odbierane są pod nowe budynki czy parkingi. Na naszych oczach następuje swoiste odwrócenie porządków: miasta zamiast służyć ludziom, zmieniają się w laboratoria maksymalizowania wydajności przestrzennej kosztem swoich mieszkańców. W tej sytuacji kluczowe jest, aby nie dopuścić do zduszenia zielonych płuc polskich miast i chronić **Rodzinne Ogrody Działkowe – zielone płuca miast**. Skuteczne przeciwdziałanie zakusom deweloperów czy wypranych z empatii urbanistów jest możliwe wyłącznie w oparciu o Ustawę o ROD z lipca 2005 i struktury Polskiego Związku Działkowców. Od nas zależy czy uda nam się obronić miasta choć trochę przyjazne swoim mieszkańcom.

Myśląc o priorytetach społecznych i planowaniu przestrzeni **należy dbać by przestrzeń była przyjazna i wspierała społecznie korzystne trendy**. Taką właśnie rolę mają do spełnienia działki.

Żyjemy w dobie rosnących cen nieruchomości i związanego z tym dogęszczania miast. Ludzie gorzej sytuowani, ci których nie stać na ucieczkę na przedmieścia, lub nie chcą opuszczać dzielnic w których przeżyli całe życie, stają przed nowym zagrożeniem. Nagle okazuje się, że kiedyś przyjazne mieszkańcom dzielnice, zmieniają się w klaustrofobiczne betonowe szafy na ludzi. Społeczne skutki tych zmian są katastrofalne, mnożą się patologie, spada jakość życia i poczucie komfortu. **Ogrody działkowe pozwalają odwrócić te trendy, tworzą przestrzeń niezbędną dla dobrego funkcjonowania społeczeństwa** i tworzenia wartościowego i przyjaznego mieszkańcom ładu urbanistycznego.

Rodzinne Ogrody Działkowe są obiektami użyteczności publicznej. ich rola podkreślana jest przez prawodawców od pierwszej ustawy regulującej kwestie działkowe z 1949 roku. Nieprzypadkowo od ponad pół wieku kolejne rządy w różnych ustrojach dostrzegają i doceniają rolę jaką Ogrody pełnią dla miast i ich mieszkańców.

Nie można pominąć znaczenia ekonomicznego jakie działki mają z jednej strony dla miast, a z drugiej dla swoich użytkowników. **Miasta zyskują tereny zielone utrzymywane i modernizowane na koszt działkowców**, bez dodatkowych nakładów budżetowych na nie, z kolei **działkowcy uzyskują dostęp do przestrzeni** w której mogą realizować swoje działania ogrodnicze, kulturalne, wypoczynkowe czy towarzyskie.

Działka pozwala znaleźć bezpieczny azyl, schronienie od codziennego zgiełku i zagonienia. **Dzieci wychowywane bliżej natury mają szanse lepiej zrozumieć, jak wielkie znaczenie ma chronienie przyrody**. Także dla dwójki najbliższych sobie ludzi możliwość wyjścia z domu, oderwania się od monotonii jest szansą na rozładowanie napięć, ponowne odnalezienie bliskości. Możliwość odpoczynku w bezpiecznym miejscu pozwala odzyskać siły i motywację do udziału w trwającym wyścigu.

Na działce w sposób łatwy i nie obciążający ponad siły dzieckiem może zaopiekować się również osoba starsza – budowanie więzi z babcią czy dziadkiem, tak cennej dla każdego dziecka daje jednocześnie wolny czas i przestrzeń jego rodzicom. **Znaczenie działek dla budowania więzi społecznych i międzypokoleniowych** zostało podkreślone w rezolucji I Kongresu PZD i nie należy tej niezwykle istotnej kwestii pomijać.

Wiele rodzin użytkujących działki zyskuje dzięki nim przestrzeń pozwalająca kultywować więzi społeczne – widywać się z przyjaciółmi, obchodzić uroczystości, takie jak urodziny czy rocznice ślubu. Dostęp do takiej

przeestrzeni uwalnia od frustracji i poczucia osaczenia, które towarzyszy wielu osobom mieszkającym w ciasnych, niskich mieszkaniach w blokach.

Podczas gdy rozwarstwienie społecznie zamyka poszczególne klasy społeczne w oddzielnych światach, bez kontaktu ze sobą, bez świadomości pełnego obrazu społeczeństwa. **Rodzinny Ogród Działkowy jako miejsce spotkania ludzi z różnych warstw społecznych, o różnych zawodach i zainteresowaniach** jest miejscem zmniejszającym to ciśnienie między różnymi grupami społecznymi. Należy uznać za szczególnie wartościowe urozmaicenie zbiorowości działkowców, tak aby pluralistyczny charakter tej grupy w pełni służył redukowaniu napięć społecznych związanych z tempem postępującej urbanizacji.

Rodzinne Ogrody Działkowe bardzo często są lokalnymi centrami kultury i aktywności. **Z ogrodów wychodzi inicjatywa działań kulturalnych, integracyjnych, włączających różne osoby i grupy społeczne** we wspólne aktywności. Pełnienie funkcji kulturotwórczej, spajanie oddolnych inicjatyw z możliwościami lokalnych centrów kultury i organizacji samorządowych krzewiących kulturę jest wielką zasługą działaczy działkowych.

Jednocześnie, co zostało zauważone w Rezolucji XXXV Międzynarodowego Kongresu Ogrodów Działkowych i Rodzinnych: „**Ogrody działkowe przejmują zadania socjalne:** są miejscem spotkań i współżycia młodych i starych, rodzin, ludzi różnych generacji, bezrobotnych i czynnych zawodowo, ludzi o różnym pochodzeniu społecznym i narodowym. **Ogrody organizują czas seniorom, tworzą przestrzeń wypoczynku i kontaktu z przyrodą podopiecznym domów dziecka, osobom o szczególnych potrzebach.** W związku z tym konieczna jest właściwa polityka i konkretna pomoc rządów dla narodowych związków działkowców.”

W dobie nasilającego się kryzysu gospodarczego jest szczególnie ważne chronienie jednostek najsłabszych, tych, dla których każde obniżenie standardu życia jest już nie do przyjęcia. W obecnej sytuacji obciążanie ludzi ubogich przez odebranie im dostępu do żywności i rekreacji jest niedopuszczalne. Same intencje takich działań są moralnie naganne i świadczą o skrajnym braku poszanowania dla zasady solidarności społecznej.